

RIKSREVISIONEN

Minnesanteckningar prefekt KTH13

Datum: 2023-02-27

Plats: KTH

Deltagande

KTH:

RiR:

- Sara, Ludvig

Introduktion av Sara

Du får gärna berätta om hur länge du varit här, din bakgrund, vad som ingår i ditt **ansvar** som prefekt

Hur länge har du varit prefekt?

Är inne på min andra period som prefekt.

Hur länge brukar man sitta som prefekt?

Man sitter i fyraårsperioder. Vår förra prefekt satt i 13 år. Inte för att han ville det utan för att man ska hitta nån person, och det brukar vara ngn som jobbar på institutionen. Nån som folk känner förtroende för. Vi är en ganska liten institution.

Hur många är forskare?

Kanske 17 stycken är lärare och forskare. Uppdelade på avdelningar. Jag jobbar på den största.

Har dom, den avdelningen där du är, en avdelningschef under dig?

avdelningar med avdelningschefer. Så vi har en liten ledningsgrupp.

Jag sitter också med i skolans ledningsgrupp

I er ledningsgrupp på X, har ni möten?

Ja, vi brukar följa skolan schema för ledningsgruppsmöten, brukar lägga dem en vecka efter skolans ledningsgruppsmöten. Så en gång i månaden ungefär.

Hur många är doktorander?

Kanske 35-40 doktorander. Sen en del postdocs, 2-3 år är dom här. En doktorandtid är ju 4 års studietid, sen deltar de i undervisning, så dom flesta är här i 5 år.

Hur ser fördelningen ut internrekrytering, intern och utomlands?

Vi får ju i princip inga svenska sökande på våra doktorandtjänster. Det brukar förändras lite i lågkonjunktur.

De söker inte?

Nej. Har vi 80 sökanden på en doktorandtjänst kanske det är max 5 från Sverige. Men en del av de utländska har även gått sin master här. Men det är få svenska sökande. Vi ska förstås vara internationella, det är bra.

Det är väldigt lätt att få jobb i Sverige som ingenjör idag. Nu har vi förstås företag som skriker efter folk idag i Sverige. Men det är ingen status att vara forskarutbildad i Sverige. Vilket det är i Iran, Indien, Pakistan, Kina. Det borde vara nyfikendrivet. En del av våra egna studenter --- vi har precis tagit en som exjobbat åt oss. Vi behöver även undervisning inom svenska. Undervisningen är på svenska de tre första åren (kandidatnivå).

Informationssäkerhet – när vi säger det, vad tänker du på då?

Jag tänker på IT, att kunna hacka sig in på våra konton, komma åt vår data. Och sen GDPR, persondata, att det måste handskas med på rätt sätt. Vi har ju inte sån forskning som tar in persondata, öht inte. Det har ju några andra på vår skola som har patientdata. Det är rent bara teknik här hos oss. Det finns ju de här stora CSC-programmen. Vi har alltid varit ganska restriktivt generellt att ha stipendiater, eftersom de arbetar under andra villkor. Så vi har tänkt på den aspekten. Att man inte har samma villkor, socialförsäkring osv. så vi har aldrig riktigt varit för det här

med stipendier. Tycker att doktoranderna ska ha samma villkor. Men CSC har varit ett väldigt stort program, så man får ett tryck på sig utifrån, högt söktryck hos oss. Så vi har haft en del CSC-studenter genom åren. finns en stor kinesisk community i Stockholm.

Om det inte är personuppgifter, kanske annat man inte ska komma åt. Är det ngt ni diskuterar, hur hanterar ni det?

Vi känner inte direkt att vi har såna saker. Jag är med i ett projekt på science-skolan, där FMV är med. Jag är med på ett hörn. Där är diskussionen att de vill ju gärna anställa folk (på FMV). Men de kan inte anställa om de inte är svenska medborgare. Det handlar mer om robotik det projektet. Vi jobbar mer med batteri och bränsleceller.

Är det FMV som sätter upp krav?

Ja, FMV och FOI. Och Saab. Alla dom håller ju på med militära tillämpningar. Där är ju liten diskussion. Där finns det bestämt vad vi får publicera. Det händer ju ibland att det är ngt företag som är med i processen, det är vanligt förekommande. Dom måste alltid kolla texten innan man publicerar.

För ni diskussioner då inför ett sånt samarbete? Med kommersiell aktör? Särskilda avtal?

Det skrivs ju avtal, där får vi hjälp av RSO, juristerna. De sköter våra avtal. För det mesta, det är Volvo, Scania, Sandvik bl.a. jag tror dom är lite försiktiga kanske, att inte dela allt med oss. Ibland får man skriva på sekretessavtal. Vi har inte riktigt känslig data.

Kan det vara annat som kanske inte är känsligt så, men att ni lagt ner massa tid och resurser på att ta fram? Tänker ni på såna saker?

Ja kanske ibland. Men vi är ju ett universitet så det vi gör är ju öppet. Vi publicerar, det är syftet att göra det i vetenskapliga tidskrifter. Men ibland kan vi behöva hålla på datan ett tag. T.ex. om man har sökt patent. Då får man kanske hålla på publikationen i 3 eller 6 mån. Ofta står det redan i avtalet vad som gäller, om t.ex. karenstid så företagen hinner skydda och söka patent.

Det har vi hört på några håll, att ni ibland inte kan skiva på de här avtalen för att det går emot den här öppenheten. Har du erfarenhet av det?

Vi har ju det här lärarundantaget, det kan gå några varv med företagen, att de inte kan acceptera det. Vilket stör oss väldigt mkt, vi får t.ex. pengar från

Energimyndigheten för att starta ett projekt. Sen är kanske inte avtalen klara förrän månader senare. Nästan alla projekt blir försenade. Det har nog inte hänt mig iaf att jag inte kunnat skriva på. Men ibland att det går ett varv till innan alla är nöjda med avtalen. Men det får juristerna hjälpa oss med, det kan man ofta inte förstå själv.

Ditt ansvar som prefekt, har du koll på all forskning på den här institutionen? Och den data som genereras, att den hanteras på riktigt sätt?

Egentligen kan jag nog säga nej på det. Jag har ju också det ekonomiska ansvaret. Jag får alltid skriva på finansieringsplaner. Att det finns tillräckligt finansiering för att anställa doktorander. Det går alltid via mig. Om vi ska ta emot pengar så över en miljon får inte jag skriva på, då går det via vår egen – skolan har en egen avtals... som skickar vidare till de på KTH som ska hjälpa oss. Jag ser ju vad det är för typ av projekt, och jag vet om det ska anställas doktorander eller postdocs. Men vet ju inte hur de kommer hantera sina data. Däremot om man är i ett EU-projekt måste man berätta hur man ska hantera sina data. Det kommer en del sånt från våra svenska finansiärer också. Man ska ha ett stycke som beskriver det.

Och de går via dig, datahanteringsplaner?

Nej, de går inte via mig. Det går till anslagsgivaren. När man frågar efter pengar får man fylla i en sån. Så det kan jag inte säga att jag har full koll på. Men jag kan inte säga... Rosa sa att man som prefekt måste göra en riskanalys inför varje projekt med projektledaren, men det kan jag säga att vi inte gör.

Avdelningscheferna, vad gör dom?

Ja, de sköter personal, ekonomi och anställning på sin avdelning, men jag har det övergripande ansvaret. Det går via mig också. Jag skriver på alla anställningar.

Men de har inte ansvar som avdelningschefer?

Nej, vi har inte det, men de kanske borde ha det. Där ligger vi kanske lite efter. Inte utöver det vi skriver i ansökan. Som avdelningschef eller prefekt läser jag inte igenom alla ansökningar, det hinner man inte. Vi söker ju tyvärr pengar så mkt givet den finansieringssituation vi har, att vi måste söka pengar till oss själva.

När ansökningarna... dom passerar, du skriver på va...

Det är lite olika i olika system. Om man skickar till exempel till SSF, till VR, till Formas kommer det alltid via mig att jag måste signera att ansökan har gått in.

Energimyndigheten kommer jag inte ihåg. I annat fall kommer det när man ska ta emot pengarna.

Då intygar du på ngt sätt att den här personen sitter här?

Ja, att personerna har en plats här, att det finns resurser på plats.

Man har ju dels den här informationssäkerheten, men också den öppenheten å andra sidan. Mot tidskrifterna, dels att vi ska publicera, men även open access. Sen den här rådatan, det tycker jag är en svårare grej. Det har vi diskuterat lite i vår egen ledningsgrupp. Vi går mot digitalisering, och i t.ex. EU-projekt ska man skriva hur man hanterar, lagrar data. Där känner jag att vi behöver mer hjälp från centralt håll. Vi kan inte sitta och utveckla hur vi ska jobba med det själv. Men där förstod jag efter jag pratat med Rosa att de håller på att jobba med det. Vi har inga egna verktyg att jobba med flera av de här nya sakerna kring öppenhet.

Och hantering av rådata – det är en sak med patientdata. Men vi har en helt annan typ av data. Hur ska man kunna identifiera data i efterhand. Vad var det för experimentella förutsättningar för det här...

Hur gör ni med det idag?

Varje person som forskar har sitt eget. Man tar upp sin kurvor och mäter och mäter. Sen lagrar man dom, man kan ju lagra på en egen server, på ett moln. Finns många olika sätt. Men om ngn skulle vilja gå in flera år senare i gammal rådata, måste man ju ha benämnt sakerna på ett sätt som man förstår vad allt betyder. Det är inte lätt. Alla skapar sitt eget system för att själv förstå sin data. Det finns ju så mkt data som ska in där. Så det där har jag svårt att se hur man ska göra öht. Experimentella data, det kan ju vara 10 olika mätningar på en sak. Så på den här avdelningen kanske man förstår, men går man bara ett steg upp så kanske det inte går att förstå öht ändå.

Det har vi sagt ibland – vad ska de kunna göra med våra siffror? Och det är ju öppet, så fort vi publicerat. Det är inte helt.... Jämfört med när jag var doktorand, 30 år sen, man kan ju få fram så mkt mer data nu eftersom allt är automatiserat. Jag gjorde mycket mer för hand, satt och tryckte på saker. Nu har man mjukvara som gör allting automatiserat. Man kan ju också generera så mkt mer data och lagra mer.

Vilken form brukar er data ha – digitala filer?

Ja, det är det väl. Det mesta är väl datafiler som vi använder för att skapa olika diagram, beroende på vad vi använder för olika mätmetoder. Analysdata man skickar iväg kanske, så får man tillbaka det i filer och så kanske de har hjälpt oss att plotta lite kurvor. Långa datafiler kan man säga.

Låt säga att du har ngn fråga på det här området, t.ex. att någon blivit av med dator – vad gör du då?

Ja vad gör vi... vi gör nog inte så mkt. Förhoppningsvis har de väl lagrat sin data på en server (backup)

Rapporterar ni till någon då?

Ja när vi haft stölder rapporterar vi. Vi har också en IT-ansvarig här på institutionen, som sitter här. Vi är lite motvalls, vilket de centralt inte vill. Vi vill ha det nära verksamheten.

Men som hör till IT centralt?

Nej, han är under mig direkt. Han sköter sånt här med licenser och kontakter centralt. Det är många system... inte alla instrument men nästa alla är uppkopplade mot nätet. Det var dom inte heller om vi går tillbaka i tiden. Det finns fler och fler punkter som man kan komma in i systemen...

Rosa sa riskanalyser... men gör ni på institutionsnivå, riskanalyser?

Inte på det sättet... vår IT-tekniker han sitter ju med i såna här grupper där man ser över system emellanåt och såna grejer, men kan inte säga att vi har såna...

Skulle det kunna dyka upp, du sa att ni pratat t.ex. om rekrytering... det är ju också en typ av riskanalys kan infosäk komma upp i en sån..?

Ja, där kan det dyka upp. Vi diskuterar inte själva säkerheten. Men vi har diskuterat hur vi ska kunna hantera själva rådata skulle kunna... inte ur en säkerhetssynpunkt utan snarare ur en tillgänglighetssynpunkt. Visst skulle det kunna komma upp, men det har nog inte kommit mupp faktiskt.

Deltar du i skolans... skolan gör en riskanalys gissar jag varje år... deltar du för skolan?

Menar du för infosäk?

Nej alltså övergripande riskanalys för skolan, där informationssäkerhet kan ingå

Ja vi satt nog allihopa på ett ledningsgruppsmötena och diskuterade. Det var en lång lista med olika saker... och sen var en kvinna från KTH centralt med också. Det var nog precis innan sommaren. Så där kommer det kanske upp.

Kan ni komma med inspel då från ert håll?

Ja, som prefekter kan vi ju det. Man kan ta det först med sin egen institution och sen ta upp det på skolnivå.

Men det här med att anställa från olika länder har vi pratat ganska mkt om. Under åren har det kommit upp såna här idéer om att vi ska ha en filial på ett universitet i Pakistan. Det var lite planer, att lärare ska åka dit i ett halvår och undervisa. Och vi kände, några av oss, bara – nej hur ska de kunna få några lärare som vill göra det här. Sen har det varit Kina som varit på tapeten. Vi har helt olika syn verkar det som.

Får ni ngt stöd i det här, kan ni ventilerar oron?

Nej, det gör vi nog bara lite med varandra sådär. När det varit såna där presentationer så brukar det nog framgå att det inte är någon bra idé.

Tycker du det är nödvändigt att som prefekt känna till all info på sin institution för att hålla koll på infosäken?

Jag känner att det går inte, dels förstår man inte all forskning, jag tror man behöver delegera till avdelningschefer så får man kolla med dom. Men varje enskilt doktorandprojekt, det går inte att hålla koll på. Men det är min uppgift som prefekt att föra diskussionen. Att vidarebefordra diskussionen. Men vi har nog inte tänkt att vi har särskilt känslig data. Det finns många på KTH som har betydligt känsligare data. Typ robotik eller kärnfysik. Då har man inbyggt det här tänket mer, vad som är känsligt.

Men vi diskuterar ju mkt det här med digitalisering, det är på så många nivåer... det finns ju en önskan att vi ska digitalisera mer och mer. Men vi har svårt att se hur vi ska kunna examinera digitalt och behålla en rättssäkerhet i det. Vi vet att det är en stor utbredning av fusk på alla utbildningar.

Ngt vi borde frågat om... som du tänkte att vi skulle fråga om?

Jag tänkte på det här med riskanalys, det sa rosa att ni kommer fråga om. Men nej. Jag vet inte, vi har själva det här önskemålet att vi ska få fler verktyg och mer hjälp med det här uppdraget som läggs på oss... inte bara det här... men det tas mkt beslut att vi ska göra så och så, och vi vet inte praktiskt hur man ska hantera det.

Men just forskningsdata lät det som de höll på att bygga upp någonting så man kan få mer stöd.

Ngt här som du inte vill att vi ska skriva ner?

Kanske det om rekrytering (internationellt)¹

¹ Ludvigs not: det skrevs inte ner från första början eftersom respondenten bad att det inte skulle komma med i anteckningarna.